

Bruksela, dnia 25 czerwca 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 53/2011

Sprawozdanie z dyskusji nt. perspektywy dla gazu łupkowego w Polsce i UE na Kole Polskim w PE oraz konferencji EPP na temat energetyki

Bruksela, 22.06.2011 r.

1. Sprawozdanie z dyskusji nt. perspektywy dla gazu łupkowego w Polsce i UE na Kole Polskim w PE

Z inicjatywy europosła **Bogdana Marcinkiewicza** (EPP) w PE w Brukseli odbyło się spotkanie polskich posłów do PE z przedstawicielami polskiego rządu w celu omówienia perspektywy dla gazu łupkowego w Polsce i UE. Przedstawiciele polskiego rządu ocenili, że wydobycie gazu łupkowego w Polsce może stworzyć 100 tysięcy miejsc pracy.

Na zaproszenie polskich posłów do PE przyjechała delegacja Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz przedstawiciel Polskiego Instytutu Geologicznego. Wzięli oni udział w dyskusji poświęconej perspektywom wydobycia gazu łupkowego w Polsce. Zgodnie z przedstawionymi szacunkami wydobycie gazu łupkowego w dłuższej perspektywie może stanowić koło zamachowe dla polskiej gospodarki ze względu na bezprecedensowy poziom inwestycji idących w setki miliardów złotych. Równocześnie w tym sektorze może zostać utworzonych do stu tysięcy miejsc pracy zarówno przy samym wydobyciu jak i w usługach okołowydobyczych.

Stronę rządową reprezentowali **Beata Stelmach**, Podsekretarz Stanu w MSZ, **Katarzyna Kacperczyk**, dyrektor w MSZ oraz **Paweł Poprawa** z Państwowego Instytutu Geologicznego.

Posłowie, zgodzili się, że kwestia gazu łupkowego ma doniosłe znaczenie dla przyszłości energetycznej Polski. Deklarowali zainteresowanie kolejnymi spotkaniami oraz wymianą informacji ze stroną rządową, która w przyszłości odbywać się będzie za pośrednictwem biura posła **Bogdana Marcinkiewicza**.

Beata Stelmach, Podsekretarz Stanu w MSZ, stwierdziła, że spotkanie z posłami ma na celu wyposażenie ich w argumenty na zarzuty podnoszone przez przeciwników gazu z łupków, np. niszczenie środowiska, niekorzystny wpływ na region, itp. Przedstawiła stan zaawansowania prac nad wydobywaniem gazu łupkowego w Polsce. Przypomniała, że na chwilę obecną tylko USA i Kanada wydobywają gaz z łupków. Cytując dane *Energy Information Agency*, stwierdziła że zasoby gazu na terenie Polski szacuje się na 5,3 bln m³. Aktualnie wydane koncesje dotyczą badań nad potwierdzeniem istnienia zasobów a nie ich eksploatacji. W kontekście oczekiwań, związanych z nowym surowcem wskazała przykład Norwegii, która 30 lat temu nie eksploatowała gazu, a dziś jest 3-cim eksporterem tego surowca na świecie. Poinformowała, że podczas ostatniego spotkania premierów Polski i Norwegii, zapadła decyzja o powołaniu dwustronnej grupy roboczej. Zadaniem grupy będzie zaproponowanie regulacji prawnych, które pozwolą na optymalne zabezpieczenie interesu skarbu Państwa w przyszłości. Temat gazu łupkowego, w kontekście umów z firmami i rządem USA, był poruszony również podczas ostatniej wizyty Prezydenta Baracka Obamy w Polsce. Aktualnie toczą się prace koncepcyjne dotyczące zbudowania w Polsce kompetencji, tak, by następnie podzielić się nimi z pozostałymi krajami UE.

Paweł Poprawa, Państwowy Instytut Geologiczny, przedstawił prezentację pt. *Szanse i wyzwania związane z gazem łupkowym*. Stwierdził, że Polska jest aktualnie liderem poszukiwań gazu łupkowego (poza USA i Kanadą). W kontekście negocjacji ws. pakietu energetyczno-klimatycznego należy pamiętać, że gaz ziemny jest najczystszy w spalaniu produktem kopalnym. Przypomniał, że gaz łupkowy stanowi dziś ok. 20 % amerykańskiej produkcji gazu.

Od 2002 r. byliśmy świadkami „amerykańskiej rewolucji gazowej”, polegającej na zastosowaniu metody „wielokrotnego szczelinowania otworów”. Znalazło to przełożenie w większej wydajności oraz spadku cen tego surowca na rynkach światowych. W latach 2008 – 2009 cena gazu spadła z 14 \$ do 4 \$ z powodu nadprodukcji i utrzymuje się na niskim poziomie do dzisiaj. Aktualnie trwają przymiarki do masowego eksportu LNG z Ameryki Północnej do Europy (rozmowy USA - UK). Przykładem tego zjawiska jest stopniowe przestawianie się portów LNG w Kanadzie z importu na eksport. Roczne inwestycje w przemysł gazu łupkowego w USA szacuje się na 200 – 250 mld zł. W

pozytywnym scenariuszu skala inwestycji w Polsce byłaby mniejsza, ale i tak należy liczyć się z tym, że inwestycje w ten przemysł mogą stać się kołem zamachowym polskiej gospodarki. Potencjalnie można mówić o kilkuset tysiącach miejsc pracy w tym sektorze. Regionami o największym potencjale są Pomorze, region na wschód od Warszawy, oraz Lubelszczyzna. Jako pozytywny przykład zasilenia skarbu państwa podano *royalties* pobierane przez stan British Columbia w Kanadzie wysokości 1,3 mld \$ / rok. Celem zapewnienia akceptacji społecznej dla wydobycia gazu łupkowego należy zapewnić korzyści dla społeczności lokalnych. W związku z tym, rozważana jest opłata za korzystanie ze środowiska naturalnego, której 60% pozostałoby w gestii gminy. Ponadto, wydobycie gazu łupkowego w regionie, wiążące się z nasilonym ruchem ciężarówek, byłoby impulsem do poprawy jakości dróg.

- **Głosy w debacie**

Konrad Szymański (ECR), stwierdził że argumenty środowiskowe i ekologiczne są przykrywką dla przeciwników niezależności energetycznej Polski. **Wskazywał na problem aktów delegowanych i wykonawczych, którymi KE żongluje w zależności od potrzeb.** Apelowal o poruszenie tematu gazu łupkowego z KE na najwyższym szczeblu z uwagi na polityczny charakter zagadnienia.

Bogdan Marcinkiewicz (EPP) i **Andrzej Grzyb** (EPP), przypomnieli oświadczenie 25-ciu posłów do PE przeciwnych pracom nad pozyskiwaniem gazu łupkowego. Apelowali o wydanie wspólnego oświadczenia polskich posłów do PE, które wskazałoby nieprawdziwość przytoczonych argumentów. Prace nad raportem Amerykańskiej Agencji Ochrony Środowiska dotyczącym wpływu wydobycia gazu łupkowego na środowisko rozpoczęły się w lutym 2011 r. i aktualnie czekamy na ich publikację.

Rafał Trzaskowski (EPP), stwierdził że najlepiej byłoby by negocjacje toczyły się bilateralnie bez zaangażowania KE. Apelowal o utworzenia „systemu wczesnego ostrzegania” przed pojawiającymi się zagrożeniami 1) prawnymi i 2) technicznymi dla eksploatacji nowego surowca kopalnego w Europie: **zgodził się z oceną posła Szymańskiego w odniesieniu do aktów delegowanych**; wskazał na ryzyko zakazu użycia wiertła koniecznego do „wielokrotnego szczelinowania otworów”, które pojawiło się w pracach nad odwiertami morskimi.

Jolanta Hibner (EPP), wskazywała na Francję (sprzedaż technologii nuklearnych) i Rosję (interesy GAZPROMU), jako potencjalnych przeciwników uniezależnienia energetycznego Polski.

Andrzej Grzyb (EPP) podkreślał, że nie można zaprzepaścić takiej szansy, mimo agresywnej kampanii prowadzonej przeciwko gazowi łupkowemu, która często opiera się na nieprawdziwych informacjach.

Bogdan Marcinkiewicz (EPP) podkreślił, że dołoży wszelkich starań, aby debata w Parlamencie Europejskim uwzględniała polską wizję rozwoju energetyki europejskiej, opartej między innymi na rodzimych źródłach energii, do których należy również gaz łupkowy.

- **W odpowiedzi na pytania posłów:**

Beata Stelmach zgodziła się, że potrzebna jest praca na poziomie zarówno technicznym jak i politycznym. Jednocześnie stwierdziła, że argumenty ekologiczne są nośne i trzeba je brać poważnie. Dzisiejsze koncesje dla koncernów amerykańskich i kanadyjskich na prowadzenie badań nie zawierają przyrzeczenia, że eksploatację będzie prowadził ten sam podmiot. Tym niemniej w kontrakcie jest zapis „na kształt prawa pierwszeństwa”.

Katarzyna Kacperczyk stwierdziła, że Ministerstwo Środowiska i MSZ przygotowują aktualnie materiał zawierający kontekst środowiskowy, który zostanie przekazany posłom.

Jacek Saryusz-Wolski (EPP) podsumowując spotkanie stwierdził, że potrzebny jest kanał transmisyjny pomiędzy administracją rządową i posłami. Wskazał posła Bogdana Marcinkiewicza jako „naczelnego gazownika frakcji EPP”, a zarazem osobę do kontaktu z administracją rządową. Stwierdził, że kwestia gazu łupkowego może zmienić geopolityczną mapę Europy. Z uwagi na wagę tematu kolejne spotkania tego typu będą mile widziane przez posłów do PE.

2. Sprawozdanie z konferencji EPP na temat energetyki

Grupa Europejskiej Partii Ludowej zorganizowała w dniu 21 czerwca br. przy drzwiach zamkniętych w Parlamencie Europejskim w Brukseli sympozjum poświęcone tematowi *Europe's energy in 2050*. Celem sympozjum było wypracowanie wizji polityki energetycznej dla Europy. Głównym założeniem spotkania jest zdecydowana odpowiedź na bardzo dynamicznie zmieniającą się sytuację w na rynku energetycznym w Europie i na świecie, pytań wobec energetyki atomowej, odkryć alternatywnych źródeł gazu ziemnego czy sytuacji w Afryce Północnej.

Grupa Europejskiej Partii Ludowej uważa, że istnieje potrzeba mówienia jednym głosem w kwestiach energetycznych oraz opracowania realistycznych celów i przewidywalności regulacji energetycznych w dłuższej perspektywie. Poseł Bogdan Marcinkiewicz zgadza się, że skuteczna, długofalowa, polityka energetyczna zapewniająca bezpieczeństwo i rozwój Europy wymaga takiego właśnie ponadnarodowego i ponadpolitycznego kompromisu.

„Zakwestionowanie obecnej polityki energetycznej, wymaga wspólnej decyzji pojedynczych państw członkowskich, jak i wspólnoty jako całości. W perspektywie planowanej polityki energetycznej do roku 2050 Unia Europejska potrzebuje zwiększonej koordynacji oraz dostosowania modelu alokacji inwestycji w perspektywie długoterminowej. W dzisiejszym świecie Europa nie może nie liczyć się ze skutkami Fukushima, musi natomiast oceniać europejski wybór i model polityki energetycznej w drodze do redukcji emisji CO₂ czy rozbudowy infrastruktury” - powiedział przed konferencją poseł **Bogdan Marcinkiewicz**.

Reprezentujący obejmującą prezydencję w Radzie UE Polskę Wiceminister Gospodarki **Maciej Kaliski**, jeden z głównych mówców pierwszego panelu, zwrócił uwagę na rolę jaką odgrywa infrastruktura gazowa, naftowa i energetyczna w Europie, swoisty „krwioobieg przyszłej gospodarki UE”. Podkreślił również stabilizacyjną rolę, jaką odgrywają w UE rodzime źródła energii oraz różnorodność energetyczną, która powinna być wykorzystana jako źródło know-how dla projektów energetycznych w przyszłości. Powiedział również, że Polska wielkie nadzieje pokłada w alternatywnych źródłach gazu ziemnego, które mogą całkowicie zmienić europejski rynek energii, oraz przygląda się z uwagą rozwojowi wydarzeń w energetyce jądrowej.

Komisarz **Oettinger**, który był głównym mówcą w panelu, zwrócił uwagę na dylematy, jakie przed nami stoją co do wyborów strategicznych. Opowiedział się za zachowaniem neutralności technologicznej w legislacji, ustalając normy ogólne, ale pozostawiając wybór rodzaju energii państwom członkowskim i firmom. Podkreślił, że cele klimatyczne i potrzeba gospodarki niskoemisyjnej są bardzo ważne, ale nie można również zapomnieć o bezpieczeństwie dostaw energii i jej dostępności po akceptowalnych cenach. W tym kontekście zauważył również, że nie wyobraża sobie, żeby takie kraje jak Francja czy Polska, gdzie produkcja energii elektrycznej jest zmonopolizowana przez jedno źródło (odpowiednio atom i węgiel) były w stanie przyjąć cele np. 45% udziału energii odnawialnej w koszyku energetycznym, a energia odnawialna musi stać się ekonomicznie konkurencyjna wobec innych źródeł.

3. Gaz łupkowy: wykonano pierwszy odwiert poziomy w Polsce

Firma 3Legs Resources poinformowała w komunikacie, że po przeprowadzeniu w okolicach Łebienia (woj. pomorskie) odwiertu poziomego w poszukiwaniu gazu łupkowego, udało się odnaleźć surowiec. Jak podkreśla dyrektor naczelny 3Legs Resources Peter Clutterbuck, to pierwszy odwiert poziomy w poszukiwaniu gazu łupkowego w Polsce.

„Jesteśmy zadowoleni, że zakończyliśmy odwiert, który, według naszej wiedzy, jest pierwszym horyzontalnym, jaki wykonano w Polsce w poszukiwaniu gazu łupkowego. Zachęceni odnalezieniem gazu, czekamy na wyniki testów jeszcze w tym roku” – poinformował Peter Clutterbuck.

Poziomy odwiert liczy ok. 1 tys. metrów i został wydrążony z tej samej lokalizacji, co wcześniejszy testowy odwiert pionowy (liczący 4 tys. 80 metrów). Firma poinformowała również, że stwierdzono wysokie nasycenie gazu w całym poziomym korytarzu – podało PAP.

Według planu 3Legs Resources badania i testy odwiertu będą prowadzone w trzecim kwartale br.

Jak przypomina PAP, w Polsce wydano dotąd 87 koncesji na poszukiwanie złóż gazu niekonwencjonalnego, m.in.: amerykańskim Exxon Mobil, Chevron, Maraton, ConocoPhillips i kanadyjskiej Lane Energy. Pierwsze wiercenia w poszukiwaniu niekonwencjonalnego gazu wykonało PGNiG w Markowoli na Lubelszczyźnie, jednak jego wynik okazał się negatywny.

Agencja ds. Energii (EIA) szacuje, że Polska ma 5,3 bln m sześć. możliwego do eksploatacji gazu łupkowego. Według agencji, ta ilość gazu powinna zaspokoić zapotrzebowanie Polski na gaz na najbliższych 300 lat.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

---

¹ Na podstawie informacji z debaty, forum Rynek Infrastruktury, informacji na stronie posła Marcinkiewicza i materiałów PAP.